

Bij Open Deur nummer 3, maart 2015

IN GESPREK OVER: vrouwen die de wereld veranderen

Ieder jaar op 8 maart is het Internationale vrouwendag, een dag waarop aandacht gegeven wordt aan gelijke rechten en kansen voor vrouwen. In alle tijden en plaatsen staan er vrouwen op die met vindingrijkheid, kennis, humor en doorzettingsvermogen de mensheid een stapje vooruit helpen. Stralende vrouwen. In dit gespreksmoment zoeken we samen naar de bijzondere vrouwen die wij kennen. Wat maakt deze vrouwen nou eigenlijk bijzonder? Heeft dat met moed te maken en hoe dan? Ook kijken we naar drie vrouwen die we in de Bijbel tegenkomen en naar de manier waarop zij de geschiedenis hebben beïnvloed.

Inleiding

Er zijn veel bijzondere vrouwen actief in de maatschappij, in de politiek, in de kerk of op een andere manier. Maar ook in onze eigen, persoonlijke, omgeving kennen we bijzondere vrouwen.

Bespreekt u eens met elkaar:

- Wat zijn volgens u de kenmerken van een 'bijzondere vrouw'?
- Welke vrouw die bekend is in Nederland en/of daarbuiten vindt u bijzonder? Waarom?
- Welke vrouw die u kent uit uw persoonlijke leven vindt u bijzonder? Waarom?

Esther van der Panne heeft het in haar artikel op pag. 4 over de verschillen tussen mannen en vrouwen.

- Wat maakt mannen en vrouwen volgens u verschillend?
- Leest u met elkaar het genoemde artikel en bespreek daarna de volgende vragen:
  - o Esther noemt specifiek de jaren vijftig als periode waarheen we terug lijken te gaan als het gaat om de verschillen tussen mannen en vrouwen. Bent u bekend met deze periode? Wat kenmerkte deze periode als het gaat om het onderwerp 'verschillen tussen mannen en vrouwen'?
  - o Deelt u het gevoel dat we op dit moment bezig zijn weer 'achteruit te krabbelen, richting de jaren vijftig'?
  - o Wat is volgens u Esthers eigen mening over het verschil tussen mannen en vrouwen?

Bediscussieer met elkaar de volgende stelling:

- Als vrouwen meer invloed hadden in de wereldwijde politiek, dan zou de wereld er veel mooier uitzien.

Moeder Maria

Een vrouw die met recht bijzonder genoemd kan worden is Maria, de moeder van Jezus. Ze inspireerde Janneke Nijboer tot het schrijven van een aantal gedichten en liederen over haar.

- Is Maria voor u een bijzondere vrouw? Zo ja, waarom?

Bekijkt u de twee beelden die op pag. 6 en 7 zijn weergegeven.

- Welke overeenkomsten tussen de beelden ziet u?
- Welke verschillen ziet u?
- Hoe zou u Maria willen karakteriseren op basis van deze twee beelden?
- Ziet u in deze beelden ook Janneke Nijboers karakterisering 'middelares, zelfbewust, stemloos en loslaten' terug?

Lees met elkaar de twee gedichten die op pag. 7 zijn afgedrukt.

- Wat herkent u in deze gedichten van Maria?
- Herkent u in deze gedichten ook iets van uzelf of van anderen?

Moed

Op pag. 8 en 9 staan allerlei uitspraken die te maken hebben met het woord 'moed'. Het onderwerp van deze *Open Deur* heeft ook alles met moed te maken. Een ieder van ons is in meerdere of mindere mate moedig.

- Op welk moment van uw leven moest u heel moedig zijn?
- Ziet u zichzelf als een moedig persoon? Waarom wel/niet?

Kijkt u nog eens terug naar de eerste drie vragen van deze gesprekshandreiking, en breng de namen van de vrouwen die u bijzonder vindt/vond nog eens in gedachten.

- Zou u deze bijzondere vrouwen ook kunnen verbinden met het woord 'moed'? Waarom wel/niet?
- Wat denkt u: zijn vrouwen moediger dan mannen?

Lees met elkaar onderstaande uitspraken door en bespreek:

- Welke uitspraak past het best bij uw visie op 'moed'?
- Is er een uitspraak bij die u bemoedigt? Zo ja, waarom?

“Moed is niet ‘vrij zijn van angst’. Het is bang zijn en toch doorgaan.”

“Pas als je de moed toont je weg te gaan, toont de weg zich aan jou.”

“Soms is moed het kleine stemmetje dat aan het eind van de dag zegt dat ik het nog eens moet proberen.” (Mary Anne Radmacher)

“Als de moed je in de schoenen zakt, ga dan eens op je kop staan.” (Loesje)

***“Je wordt pas moedig door het regelmatig verrichten van moedige daden... Moed is een gewoonte.”
(Alice Walker)***

“Moed zonder risico bestaat niet.”

“Kwetsbaarheid begint met moed. De moed om jezelf te durven zijn.”

“De meest moedige daad is nog altijd voor jezelf denken. Hardop.” (Coco Chanel)

Bijbelse vrouwen die de wereld veranderen

In de Bijbel komen meerdere verhalen voor over vrouwen die op cruciale momenten iets doen of zeggen wat de loop van de geschiedenis ingrijpend beïnvloedt.

- Welke bijbelse vrouwen kent u op wie dit van toepassing is? Op welke wijze hebben zij invloed gehad?

Hieronder leest u enkele bijbelfragmenten over vrouwen.

Genesis 3:1-7, Eva

Van alle in het wild levende dieren die God, de HEER, gemaakt had, was de slang het sluwst. Dit dier vroeg aan de vrouw: 'Is het waar dat God gezegd heeft dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?' 'We mogen de vruchten van alle bomen eten,' antwoordde de vrouw, 'behalve die van de boom in het midden van de tuin. God heeft ons verboden van de vruchten van die boom te eten of ze zelfs maar aan te raken; doen we dat toch, dan zullen we sterven.' 'Jullie zullen helemaal niet sterven,' zei de slang. 'Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, dat jullie dan als goden zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.' De vrouw keek naar de boom. Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aantrekkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan. Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren. Daarom regden ze vijgenbladeren aan elkaar en maakten er lendenschorten van.

Richteren 4:4-9 en 17-22, Debora en Jaël

In die tijd was een zekere Debora rechter over Israël. Deze Debora, de vrouw van Lappidot, was profetes. Ze hield zitting onder de Deborapalm tussen Rama en Betel, in het bergland van Efraïm, en daar kwamen de Israëlieten haar hun rechtsgeschillen voorleggen. Debora liet Barak bij zich komen en zei tegen hem: 'De HEER, de God van Israël, gebiedt u: "Trek met tienduizend man op naar de Tabor. Dan zal ik Jabins legeraanvoerder Sisera aan je uitleveren.'" 'Als u meegaat, zal ik gaan,' antwoordde Barak, 'maar als u niet meegaat, ga ik niet.' 'Goed,' zei Debora, 'ik zal met u meegaan. Maar let wel, u zult geen eer behalen aan deze veldtocht, want de HEER zal Sisera uitleveren aan een vrouw.'

Sisera vluchtte te voet naar de tent van Jaël, de vrouw van de Keniet Cheber, want hij wist dat er een bondgenootschap bestond tussen de familie van Cheber en koning Jabin van Hasor. Jaël kwam hem tegemoet en zei: 'Kom binnen, heer, kom binnen. Wees niet bevreesd.' Hij ging bij haar de tent binnen en zij verborg hem onder een deken. 'Geef me wat water te drinken,' vroeg hij, 'ik heb zo'n dorst.' Jaël opende een melkzak, gaf hem te drinken en dekte hem weer toe. Toen zei hij: 'Ga in de tentopening staan. Als er dan iemand komt vragen of er een man bij u is, moet u zeggen: "Nee, er is hier niemand.'" Jaël nam een tentpin en een hamer en sloop de tent binnen. Ze sloeg, terwijl hij daar uitgeput in slaap lag, de tentpin dwars door zijn hoofd de grond in, zodat hij stierf. Op dat moment kwam Barak eraan, op jacht naar Sisera. Jaël ging hem tegemoet en zei: 'Kom, ik zal u de man laten zien die u zoekt.' Barak ging met haar naar binnen – en daar lag Sisera, dood, met de tentpin door zijn hoofd.

1 Koningen 10:1-13, de koningin van Seba

De roem van Salomo was tot de koningin van Seba doorgedrongen. Ze ging naar hem toe om hem met raadsels op de proef te stellen. Ze kwam naar Jeruzalem met een grote karavaan kamelen beladen met reukwerk, een grote hoeveelheid goud, en edelstenen. Ze bracht Salomo een bezoek en legde hem alle vragen voor die ze had bedacht. En Salomo wist op al haar vragen een antwoord, er was er niet één waarop hij het antwoord schuldig moest blijven. Toen de koningin van Seba merkte hoe wijs Salomo was en ze het paleis zag dat hij gebouwd had, de gerechten die bij hem op tafel kwamen, de wijze waarop zijn hovelingen aanzaten, de kleding en de goede manieren van zijn bedienden, de dranken die werden geschonken en de offers die hij opdroeg in de tempel van de HEER, was ze buiten zichzelf van bewondering. Ze zei tegen de koning: 'Het is dus echt waar wat ik in mijn land over u en uw wijsheid heb horen vertellen. Ik geloofde het niet, maar nu ik hierheen ben gekomen en het met eigen ogen gezien heb, moet ik toegeven dat ik nog niet de helft te horen heb gekregen. Uw wijsheid en welvaart zijn nog veel groter dan wordt gezegd. Wat zijn uw hovelingen, die voortdurend in uw gezelschap verkeren en al uw wijze woorden horen, bevoorrecht! Geprezen zij de HEER, uw God, die zo veel behagen in u scheidt dat hij u op de troon van Israël heeft gezet. Zijn liefde voor Israël is zo grenzeloos dat hij u als koning heeft aangesteld om recht en gerechtigheid te handhaven.'

Bespreek met elkaar:

- Welk beeld komt er uit deze gedeelten naar voren van:
  - o Eva?
  - o Debora?
  - o Jaël?
  - o De koningin van Seba?

(N.B. U kunt er ook voor kiezen om de bespreking te beperken tot één bijbelse vrouw.)

- In welke verhouding staan deze vrouwen tot mannen?
- Op welke manier hebben deze vrouwen de loop van de geschiedenis veranderd? Heeft dit ook doorgewerkt, bijvoorbeeld in de manier waarop we over vrouwen denken?

Tot slot: gewone mensen die de wereld veranderen

Aan het einde van deze bijeenkomst, waarin we met elkaar hebben gesproken over vrouwen die de wereld veranderen, is het misschien ook eens goed om wat dichterbij huis te kijken. Want hoewel we niet allemaal op wereldniveau dingen ten goede kunnen veranderen, kunnen we dat wellicht in onze eigen wereld dichtbij wel. Denk daarom als afsluiting van dit gespreksmoment samen na over de vraag:

- Wat kunnen wij doen, in ons eigen leven, om onze eigen, kleine wereld ten goede te veranderen?

Deel met elkaar uw ideeën hierover en neem één ervan als tip mee naar huis.

Annemarie Roding, predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland en geestelijk verzorger bij Careyn

-----

Voor een gratis abonnement op deze gespreksleidraad kunt u een mailtje sturen naar: kio@pkn.nl

Voor een abonnement op *Open Deur*, oecumenisch maandblad over vragen van geloven en leven, voor mensen binnen en buiten de kerken, kunt u contact opnemen met Boekencentrum uitgevers,

tel. (079) 362 86 28, www.open-deur.nl

